

Městská knihovna
LADISLAVA Z BOSKOVIC

Výroční zpráva

2020

Obsah

Úvodní slovo	03
Co přinesl rok 2020	04
Pandemie koronaviru	04
Skautská pomoc	06
Knihovní záležitosti	07
Knihovní fond	07
Péče o podřízené knihovny	08
Centrální portál knihoven aneb knihovny.cz	08
Mazání autorit	08
Vylepšení knihovny	09
Databáze osobností	10
Knihovna a její náplň činnosti	11
Činnost knihovny v roce 2020	12
Akce knihovny	14
Vítězové soutěží	15
Personální obsazení	17
Majetek, hospodaření, kontroly	18
Majetek ve správě	18
Hospodaření v roce 2020	18
Kontroly a jejich výsledky	18
Záměry a vize na další období	19
Fotopříloha	20

Úvodní slovo

Městská knihovna Ladislava z Boskovic v Moravské Třebové (dále též jen MKMT nebo knihovna) je od 1. 1. 2003 příspěvkovou organizací města Moravská Třebová. Je veřejnou univerzální knihovnou, která poskytuje služby způsobem zaručujícím rovný přístup všem. Je evidována u Ministerstva kultury České republiky jako veřejná knihovna ve smyslu knihovního zákona a plní úkoly a poslání v tomto zákoně vymezené.

MKMT poskytuje veřejnosti své služby již čtyři desetiletí v hlavním sídle na adrese Zámecké náměstí 1, Moravská Třebová a v místní pobočce Boršov. Knihovna má tři oddělení: dospělé, dětské a studovnu.

Na objednávku Městské knihovny ve Svitavách poskytuje služby dvaadvaceti obecním a místní knihovnám v regionu Moravské Třebové.

Knihovna byla součástí velké akce pro děti Vítání prázdnin

Co přinesl rok 2020

Pandemie koronaviru

V únoru 2020 vypukla pandemie nového virového onemocnění covid-19, která v březnu zasáhla i Českou republiku. Vláda nejprve zavřela školy, od 13. března i knihovny. Po počátečním šoku a nejistotě, co se smí a co ne, zavedla knihovna 20. 4. ve spolupráci se skauty bezkontaktní donášku knih. V mezidobí knihovnice šily roušky mimo jiné pro městský úřad, vytvářely program pro děti i dospělé na FB (velký ohlas měla čtyřkolová čtenářská soutěž pro dospělé), katalogizovaly, přesunovaly a vyřazovaly knihy.

Vláda vytvořila scénář, podle něhož knihovny měly otvírat v červnu, nakonec však uzavírka knihoven trvala do 27. 4. Moravskotřebovská knihovna splnila podmínky pro otevření s drobným zpožděním a otevřela tak ve středu 29. dubna. Půjčování bylo možné pouze v rouškách, všichni museli používat desinfekci a dodržovat rozestupy, v knihovně smělo být maximálně sedm čtenářů a nebylo možné používat toalety. Knihy musely projít 48 hodinovou karanténou, (a pro maximální bezpečí jsme navíc dobrovolně knihy a prostory knihovny denně čistili ozónem). Pro tyto účely byla vyčleněna studovna, protože všechny pobytové služby byly stejně zakázány. Pochopitelně byly zrušeny plánované akce jako přednášky, ale i pasování čtenářů, obvyklé předávání odměn dětem ve školách a tak podobně.

Postupně se opatření uvolňovala, v létě bylo možné otevřít i studovnu, roušky jsme odložili a začali plánovat normální školní rok 2020/2021. Když ale desátého září přišlo nařízení o znovuzavedení povinnosti nosit ochranu dýchacích cest, bylo zřejmé, že další omezení jsou pouze otázkou času. Stihli jsme ještě uspořádat pasování dětí na čtenáře, avšak už v polovině září jsme rušili jednu z přednášek, protože

přednášející musela do karantény. Tradiční lampiónový průvod se již také nesměl uskutečnit z důvodu omezení počtu osob.

Druhého listopadu vláda uzavřela knihovny znovu. O dva týdny později povolila knihovnám půjčovat předem objednané knihy skrze výdejová okénka. Současně jsme znovu zavedli skautskou donášku. Od třetího prosince bylo možné pustit čtenáře až do knihovny, a to za podobných podmínek jako na jaře, nebyla však nutná karanténa knih. Ovšem už třináctého prosince se knihovny opět zcela uzavřely.

Nový typ koronaviru ovlivnil dění v knihovně dramaticky a nečekaně. V důsledku zavírání knihoven a omezení služeb se pochopitelně zhoršily zhruba o třetinu téměř všechny sledované ukazatele, jako je počet výpůjček, počet návštěv, počet čtenářů, objem vybraných příspěvků od čtenářů apod.

Skautská pomoc

Jako jedna z prvních a mála knihoven jsme už na jaře zavedli novou službu: bezkontaktní donášku knih. Na té s námi velice úzce a velice ochotně spolupracovali mnozí vedoucí z skautského

střediska Junák - český skaut, Moravská Třebová. V průběhu uzavírek roznesli 95 zásilek s celkem 343 knihami. Mezi čtenáři, ale i médií měla tato služba velký ohlas a knihovna byla díky tomu pozvána na celostátní knihovnickou konferenci CovidCon, aby zde službu představila odborné veřejnosti.

Protože roznášku směli realizovat skauti starší patnácti let, ale pomáhat chtěli i mnozí menší, prostřednictvím knihovny se zapojili do vyrábění přání seniorům. Malá skautka Barborka vyrobila spoustu záložek přímo pro čtenáře knihovny, a tak jsme jimi dělali radost v podzimních balíčcích skautské roznášky.

Knihovní záležitosti

V době uzavření knihovny mohlo být věnováno více času "neviditelným" úkonům. Jedná se o činnosti, které nejsou při pohledu zvenčí patrné, ale jsou velmi potřebné.

Knihovní fond

Už dlouho jsme toužili po možnosti půjčovat **Kouzelné čtení**. To jsou knihy, které, jsou-li doplněny o kouzelnou tužku, mluví. I nejmenší děti si tak mohou číst samy a současně se vzdělávat. V závěru roku jsme pořídili 5 tužek a 41 knih z této edice. Fond knihovny jsme doplnili o **30 stolních a deskových her**.

V listopadu jsme začali půjčovat **elektronické knihy** společnosti Palmknihy a vzápětí také e-knihy z Městské knihovny v Praze.

Zcela jsme obměnili **fond sešitků** z edice Večery pod lampou, kterých jsme pořídili 2000 kusů.

Péče o podřízené knihovny

Knihovna Moravská Třebová pečuje o 22 obecních knihoven. Z toho 9 knihoven již bylo automatizovaných, tzn. mají svůj online katalog a půjčují knihy prostřednictvím počítače. V roce 2019 jsme tyto knihovny převedli do knihovního systému Koha. Protože do té doby užívaný knihovní systém již byl zastaralý a v mnoha ohledech benevolentní natolik, že umožňoval vytváření bibliografických záznamů, které neodpovídají standardům, je třeba tyto záznamy opravit. Tato činnost se nazývá rekatalogizace. Současně nový knihovní systém umožňuje zkatalogizovat fond i těch knihoven, které dosud počítač nepoužívají. To je důležité nejen proto, že postupně plánujeme knihovny automatizovat, ale též pro daleko snadnější revize fondu a též modernizaci knihovního fondu a tím zatraktivnění knihoven. Protože v těchto knihovnách, s výjimkou knihovny v Městečku Trnávce, pracují neprofesionální knihovníci, není možné, aby katalogizaci prováděli sami.

V průběhu roku 2020 byl zkatalogizován fond knihoven Bohdalov, Křenov, Útěchov, Pěčíkov, Petrůvka a Gruna, rekatalogizován fond

knihovny v Dlouhé Loučce, Kunčině a v Městečku Trnávce, a započaly práce na fondu Vranové Lhoty.

Současně jsme novým obalem a značením opatřili fondy knihoven v Linharticích, Rychnově, Mladějově, Bezděčí a Vranové Lhotě.

Obecní knihovna Útěchov v červnu začala půjčovat knihy v knihovním systému Koha

Centrální portál knihoven aneb Knihovny.cz

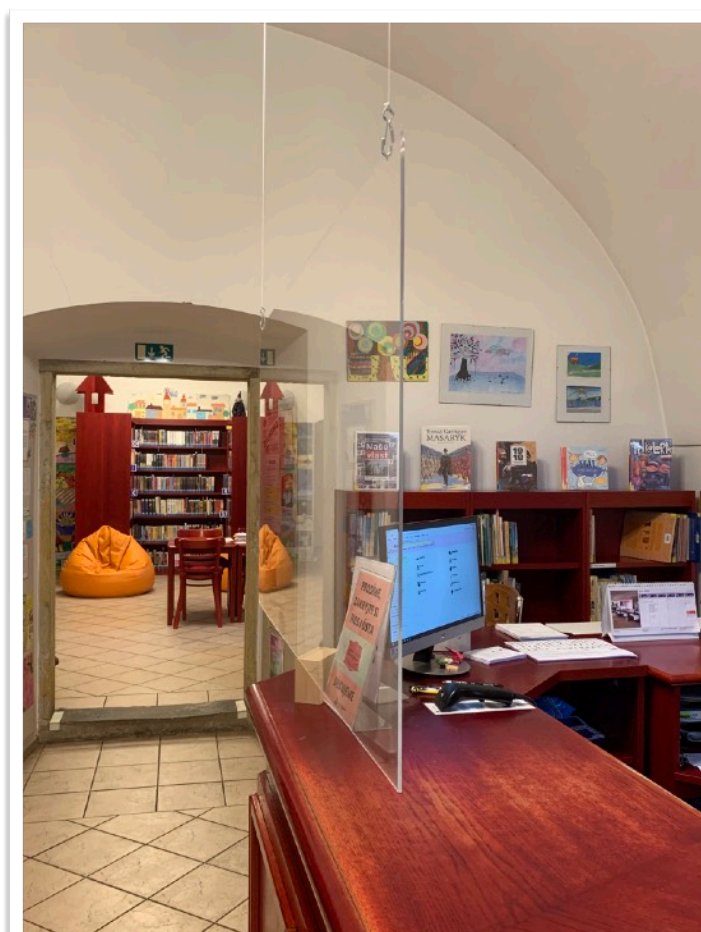
Intenzivně pracujeme na zapojení se do Centrálního portálu knihoven, což je projekt, který má být branou do většiny českých knihoven. Z jediné stránky bude možné prohledávat katalogy mnoha knihoven. Zapojení se do tohoto portálu je běh na dlouhou trať, během něhož se snažíme opravit bibliografické záznamy, které Portál vyhodnotil jako nedostatečné nebo vadné. Cílem je napravit chyby v katalogizaci.

Mazání autorit

Po dvou letech odkladů jsme se dostali k čištění autorit. Neodborným zásahem byly při přechodu na knihovní systém Koha nahrány téměř dva miliony autoritních záznamů, což je asi desetkrát více, než MKMT potřebuje. Ruční vymazávání nepotřebných, s bibliografickými záznamy

nepropojených autorit je nezáživná a zdoluhavá činnost, která má ale tu výhodu, že na ni není třeba znalost katalogizačních pravidel nebo podobné odborné znalosti, a tak se jí může věnovat kterýkoli zaměstnanec knihovny i při práci z domova.

Cílem této práce je vyčištění databáze a získání místa na serveru, neboť tento je v některých okamžicích vytěžován na maximum, což má za následek pomalejší odezvu například při půjčování.

Vylepšení knihovny

Počátkem ledna bylo konečně ukončeno elektronické vysoušení knihovny, až do jara ale pokračovalo vysoušení přirozenou cestou. V červnu mohla být konečně vymalována vytopená místnost půjčovny a obě přilehlé toalety.

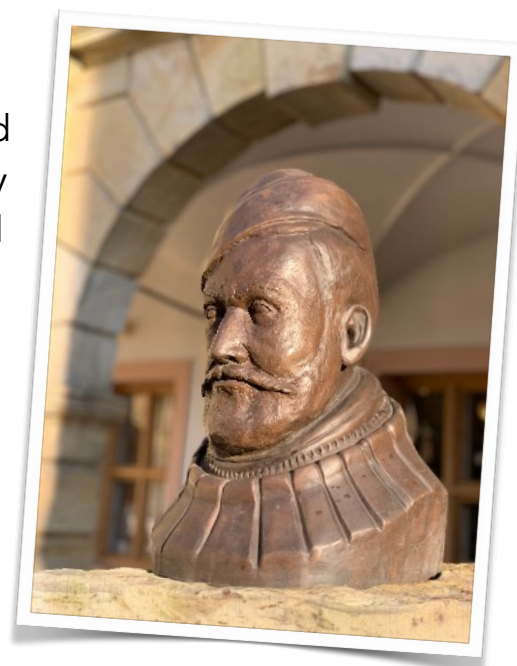
Těsně před Vánoci jsme pak vymalovali dětské oddělení a chodbu.

V listopadu byly nad výpůjční pulty instalovány závěsné přepážky z důvodu zvýšení ochrany před virovými onemocněními.

Databáze osobností

Město Moravská Třebová nemá žádný přehled významných osobností, které se zde narodily nebo působily. Knihovna si tedy vzala za úkol vybudovat databázi rodáků a občanů města, kteří přesáhli jeho hranice. V roce 2019 jsme navázali spolupráci s kolegou z českotřebovské knihovny Mgr. Michalem Denárem, který je spoluautorem databáze osobnostiregionu.cz, a prošli jsme školením. V roce 2020 jsme nashromáždili data o padesátce osobností spjatých s městem a blízkým okolím a začali zpracovávat texty tak, abychom v roce 2022 mohli databázi zpřístupnit veřejnosti.

Bohužel koronavirus měl negativní dopad na navázání spolupráce s místními amatérskými i profesionálními historiky. Doufáme, že v následujícím roce se povede situaci zvrátit.

Knihovna a její náplň činnosti

Knihovna byla zřízena za účelem poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb v souladu s ustanovením zákona č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb.

Předmětem činnosti knihovny je jednak budování, zpracovávání a ochrana knihovního fondu, jednak získávání, zpracovávání, uchovávání a zpřístupnění informací, a především poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb. Ty spočívají zejména ve z p ř í s t u p ň o v á n í knihovních dokumentů z fondu knihovny nebo prostřednictvím meziknihovních služeb z jiné veřejné knihovny, poskytování přístupu na internet, zabezpečení kulturní, výchovné a vzdělávací činnosti, pořádání přednášek, koncertů, informační výchovy ve spolupráci se školami, v podpoře vzdělávání a rozvoje čtenářských návyků a v neposlední řadě zajišťování regionální funkce pro obecní knihovny obvodu Moravská Třebová.

Činnost knihovny v roce 2020

V roce 2020 měla knihovna ve svém fondu 42 369 jednotek, 1366 registrovaných čtenářů (z toho 373 dětí), uskutečnilo se **31 246 návštěv** a **46 281 výpůjček**.

Do fondu **přibylo 1213 knih** a bylo vyřazeno 1147. **Knihovna uspořádala celkem 226 akcí**.

Výpůjčky a návštěvy knihovny vzhledem k omezení služeb knihovny poklesly ve srovnání s loňským rokem asi o třetinu. Zaznamenali jsme vyšší návštěvnost webu (asi o 1000 uživatelů) a o sto procent se rozrostl počet sledujících knihovnu na Instagramu.

Zrevidovali jsme fond pěti obecních knihoven, konkrétně knihovny v Gruně, Mladějově, Petrůvce, Pěčíkově a Dlouhé Loučce, a **dvě knihovny připravili na automatizaci**, takže Křenov a Útěchov už půjčují moderně, tj. přes počítač a knihovní systém Koha.

Snímek z 6. května,; Obecní knihovna v Křenově dnes poprvé půjčuje přes knihovní systém

Uspořádali jsme **setkání** bývalých knihovnic, ale vzhledem k epidemické situaci se neuskutečnila porada knihovníků regionu, ani naše tradiční exkurze do jiné knihovny. K nám se ale přijeli podívat knihovníci z Břeclavi a Prostějova.

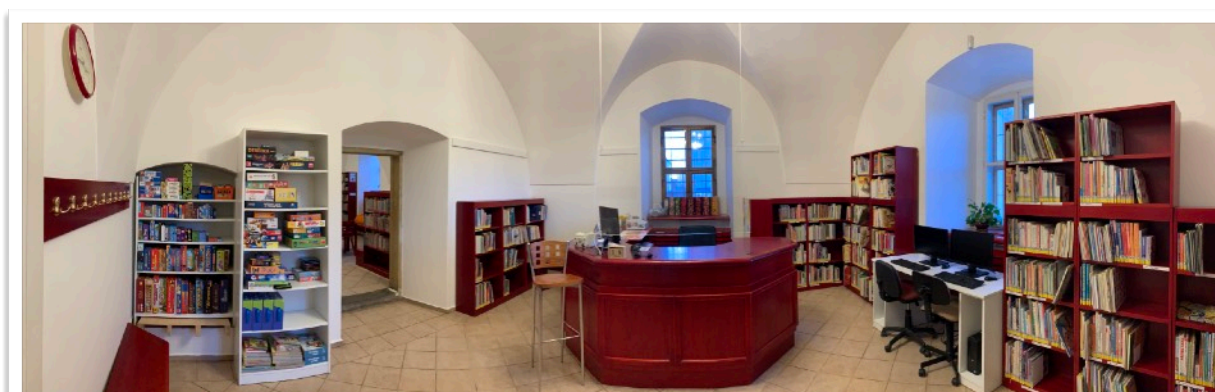

Výstava pana Pavla Zukala

Občané města mohli vidět **čtyři výstavy umělců Moravskotřebovska** (fotografie Pavla Zukala, koláže Jany Čubrdové, grafiky Spolku sběratelů a přátel ex libris pod vedením Marie Moravcové, fotografie Františka Matouška), **dvě přednášky** (Josef II. v podání MUDr. Petra Minaříka a o tom, že Štěstí nechodí po horách mluvila paní Hana Krejčová), **divadelní hru** Koule a také

pět představení z cyklu Listování.

Opět jsme **knihovničkou na koupališti** zpříjemňovali pobyt návštěvníkům aquaparku. Knihovničku jsme vytvořili hned na jaře i přímo na zámku, abychom poskytli jakousi první pomoc čtenářům po dobu uzavření knihovny kvůli epidemii.

Dětské oddělení je vymalováno, opatřeno závěsným systémem a má nový regál plný her

Akce knihovny

I přes nepřízeň osudu knihovna uspořádala **226 akcí** (tedy jen o 37 méně než v roce 2019), z toho 75 pro dospělé a 151 pro děti. Protože jsme však v lednu stihli uskutečnit již tradiční maraton ve scénickém čtení, kterého se zúčastnilo 982 dětí, a protože jsme oblíbené výtvarné dílny Tvořivá středa přesunuli do virtuálního prostoru, nebyl pokles v návštěvnosti tak velký, jak jsme se obávali. Meziročně klesl o pětinu na **7223 účastníků**.

Vzhledem k přísným opatřením nemohla být uspořádána naše největší akce pro rodiny, lampiónový průvod, přišli jsme i o oblíbený velikonoční a vánoční jarmark.

Pasování dětí na čtenáře jsme uskutečnit stihli, byť jsme poprvé nepasovali prvňáčky, ale čerstvé druháčky.

V období rozvolnění jsme navštěvovali **školky s programem** pro nejmenší děti.

Pro dospělé jsme na jaře uspořádali několik **soutěží o knihu**, v předvánočním období zase **sérii výtvarných dílen** na sociální síti Facebook.

Poprvé jsme na čtenáře pasovali až druháčky, protože situace neumožnila uskutečnit pasování v obvyklém jarním termínu

Vítězové soutěží

Knihovna pořádá mnoho různých soutěží a některá již celá desetiletí. Letos však byly i tyto aktuální společenskou situací poznamenány.

28. ročník ankety "**Moravskotřebovský Ámos - učitel, kterého si vážím, mám rád**" již popáté ovládl pan Mgr. Přemysl Dvořák z gymnázia, avšak protože k prvnímu lockdownu došlo krátce před Dnem učitelů, na něj jsou výsledky zveřejňovány, nebyli vítězové zveřejněni.

Čtenářem roku desátého ročníku celostátní kampaně vyhlašované Svazem knihovníků a informačních pracovníků s podtitulem "učitel" se stala paní učitelka Mgr. Lucie Krajčiová.

Momentka z přípravy na soutěž tříd Čteme rychle a vnímavě

Barborka (první zleva), vítězka soutěže Lovci perel

“Písmenková soutěž” aneb **Kdo čte, ten se nenudí** trvá již šestnáct let. V roce 2020 se na stupně vítězů probojovali Jiří Hanzlík, Andrea Šefčovičová a také Barbora Burianová. Barborka opanovala též naši druhou individuální čtenářskou soutěž, **Lovce perel**. V 8. ročníku celostátně podporovaného projektu se dále umístila Štěpánka Dvořáčková.

Mladý čtenář je vůbec nejstarší soutěží knihovny.

Každý rok vyhlašujeme téma, s nímž se mohou děti přihlásit do výtvarné nebo literární soutěže. V 36. ročníku s podtitulem “Starověký Egypt” se do knihy vítězů zapsala Karolína Ublová.

Již 22 let vyhlašuje MKMT soutěž ve čtení pro třídní kolektivy **“Čte celá třída”**, ovšem nyní poprvé nebyla ukončena vyhlášením vítězů. Vzhledem k tomu, že školy byly zavřeny ještě v dřívě než knihovny, a žáci se do tříd vraceli postupně až v samém závěru školního roku, nebyla by soutěž regulérní.

Personální obsazení

O spokojenost čtenářů tedy usilují zaměstnanci, přesněji zaměstnankyně v obdobném složení jako v loňském roce.

Mgr. Martina Elnarová - katalogizace, majetek, program pro školky, výstavy, přednášky

Mgr. Lenka Greplová - ředitelka knihovny, akvizice, knihovní systém

Helena Chlupová - studovna, balení knih

Miluše Kuchárová - úklid, oprava knih

Jana Mazurová, Dis. - dětské oddělení, informační vzdělávání pro školy

Marie Přívratská - katalogizace, meziknihovní výpůjčky, pokladna

Bc. Aneta Riemerová - dospělé oddělení, propagace, osobnosti regionu

Pavčina Vymětalová - regionální knihovny, periodika

Vladislava Dejdarová - knihovnice pobočky Boršov

Už tradiční setkání současných a bývalých zaměstnanců knihovny

Majetek, hospodaření, kontroly

Majetek ve správě

Knihovna sídlí v budově č. p. 185 – zámku na pozemku p. č. 269, v obci a katastrálním území Moravská Třebová, na Zámeckém nám. č. o. 1. Majitelem této nemovitosti je Město Moravská Třebová, které přenechává k bezplatnému užívání MěK nebytové prostory nacházející se v přízemí východního křídla zámku o celkové výměře 402,27 m² a sklep pod uvedenými prostory o výměře 50,4 m². V roce 2020 nebyly uskutečněny žádné akce investičního charakteru z prostředků knihovny, město však provedlo obnovu nátěru vnějších oken směrem do zahrady.

Hospodaření v roce 2020

Hospodaření knihovny skončilo výsledkem -32.763,52 Kč. Fondy organizace, s výjimkou fondu kulturních a sociálních potřeb, nebyly čerpány.

Výsledek hospodaření byl zapříčiněn významným snížením obvyklého rozpočtu knihovny a současně vyššími náklady, a to jednak na výmalbu knihovny, dále na ochranné prostředky v souvislosti s koronavirem a chybou v účetnictví. MKMT získala grant z Ministerstva kultury ve výši 29.000 Kč na půjčování elektronických knih.

Kontroly a jejich výsledky

V roce 2020 byla provedena pouze kontrola účetní závěrky a proběhla metodická návštěva ředitelky a metodičky pověřené knihovny ve Svitavách. Ani v jednom případě nebyly shledány žádné závady, v zápise z metodické kontroly je vyzdvihnuta snaha o zlepšování prostoru a služeb knihovny a přehledné řazení a uspořádanost knihovního fondu.

Záměry a vize na další období

V roce 2021 dokončíme **výmalbu knihovny**. Po dvaceti letech se nového nátěru dočká dospělé oddělení a kancelář, po patnácti letech studovna.

Pokračovat budeme v budování **databáze osobností moravskotřebovska** tak, abychom ji v roce 2022 mohli představit veřejnosti.

Patrně se nepodaří ještě zcela dokončit **práci na fondu knihoven regionu**, protože vinou koronaviru nelze posílat knihovnice na pracovní cesty a není vždy možné obecní fond převézt do naší knihovny, ale v plánu je zpracovat fond pěti až šesti knihoven, tedy poloviny těch, které ještě zbývají.

Co se povede jistě, je připojení se do projektu **Centrální portál knihoven**.

Rádi bychom vybudovali **dětský koutek** pro nejmenší děti a **lékotéku**, neboli půjčovnu didaktických hraček a her. To však vzhledem k nutné úspoře financí bude záviset na výsledku grantu Obec přátelská rodině.

Ale největším přáním je, abychom mohli opět normálně poskytovat běžné služby.

Rok 2020 nás naučil spoustu nových věcí... Doufejme, že se co nejdříve vrátíme k tomu, co nám jde nejlépe!

PF 2021

Fotogalerie

Čtenáři

Soutěžící třída, dětské účinkující na Listování,
druháci při pasování a skautky při roznášce

Přednáška MUDr. Petra Minaříka o Josefu II. proběhla v Rytířském sále zámku

Skauti z II. Oddílu při historicky první skautské roznášce

Tvořivé dílny se těší oblibě dětí, jak přímo v knihovně, tak v online prostoru

Skautka Barborka vyráběla záložky pro obveselení seniorů a knihovna je vkládala do balíčků knih, které roznášeli skauti. Tuhle jsme si v knihovně raději nechali :)

(c) 2020

Městská knihovna
LADISLAVA Z BOSKOVIC